

Helsingin yliopisto - Helsingfors universitet - University of Helsinki ID 2005-25

Tiedekunta-Fakultet-Faculty Valtiotieteellinen tiedekunta		Laitos-Institution-Department Valtio-opin laitos
Tekijä-Författare-Author Airas, Kaarina		
Työn nimi-Arbetets titel-Title Pohjolan alueellinen turvallisuus EU:n ja Naton vuoden 2004 laajentumisten jälkeen		
Oppiaine-Läroämne-Subject Kansainvälinen politiikka		
Työn laji-Arbetets art-Level Pro gradu	Aika-Datum-Month and year 2005-10-10	Sivumäärä-Sidantal-Number of pages 111+3
<p>Tiivistelmä-Referat-Abstract</p> <p>Tutkimuksen kohteena on Pohjolan alueellinen turvallisuus. Tutkimuksen tarkoituksena on kuvailla Pohjolan eli Pohjoismaiden nykyistä turvallisuustilannetta alueella ja sen lähiympäristössä tapahtuneiden turvallisuusmuutosten jälkeen sekä selvittää, miten pohjoismaiset poliitikot näkevät Pohjolan turvallisuustilanteen uudessa tilanteessa kylmän sodan päättymisen huipennuttua EU:n ja Naton vuonna 2004 tapahtuneisiin laajentumisiin.</p> <p>Teoreettinen viitekehys koostuu yhtäältä kriittisen koulukunnan ja niin sanotun Kööpenhaminan koulukunnan turvallisuutta käsittelevästä tutkimuskirjallisuudesta, toisaalta Pohjoismaita erityisesti turvallisuuden kannalta käsittelevästä kirjallisuudesta. Viitekehysten avulla muotoillaan turvallisuuden moniulotteisena ilmiönä ymmärtävä malli: mallin mukaan Pohjoismaiden turvallisuutta alueellisessa viitekehyksessä voi parhaiten tutkia jakamalla turvallisuuden käsitteen viiteen eri sektoriin (sotilaallinen, poliittinen, taloudellinen, yhteiskunnallinen sekä ympäristöön liittyvä turvallisuus) ja viiteen eri tasoon (globaali, Euroopan tason, Pohjois-Euroopan tason, Pohjoismaiden välinen sekä Pohjoismaiden sisäinen turvallisuus) sen mukaan, miltä suunnalta Pohjolaan kohdistuvat uhat ovat lähtöisin. Tämän lisäksi turvallisuus ymmärretään jatkumona, jolloin turvattomuus ja turvallisuus eivät esiinny toistensa vastakohtina, vaan turvallisuuttakin parempana tilana pidetään turvallisuudettomuutta eli tilaa, jossa turvallisuusongelmia ei enää mielletä olevan: niistä ei puhuta. Turvallisuus käsitetään suhteellisenä ja diskursiivisena käsitteenä, jonka ymmärtämisen kannalta keskeistä on poliittisessa puheessa tehtävä turvallistaminen eli asioiden esittäminen uhkina (Pohjoismaiden) turvallisuudelle tai vastaavasti asioiden palauttaminen uhkatilanteesta tavalliselle poliittiselle agendalle eli ei-turvallistaminen.</p> <p>Aineistona tutkimuksessa käytetään Pohjoismaiden neuvostossa vuosina 2002-2004 pidettyjä puheita sekä pohjoismaisten ministerien vuosina 2002-2005 pitämiä puheita. Tutkimuksen metodologiseksi lähtökohdaksi on valittu sosiaalinen konstruktivismi, menetelmän lähtökohdaksi puheen toimintana ymmärtävä puheaktiteoria sekä konkreettiseksi menetelmäksi eri puhetapojen etsimiseen soveltuva diskurssianalyysi. Aineiston puheita tarkastellaan diskurssianalyysin keinoin etsien turvallistamiseen, sen vastakohtaan ei-turvallistamiseen, politisoimiseen sekä sen vastakohtaan, turvallisuudettomuuteen tähtäävään ei-politisoimiseen viittaavia puheakteja.</p> <p>Tutkimuksessa käy ilmi, että Pohjoismaiden turvallisuus jakaantuu eri sektoreiden ja tasojen kesken seuraavasti: Lähimmäksi turvallisuudettomuutta sijoittuu sektoreista yhteiskunnallinen turvallisuus. Turvallisuusjatkumon keskivaiheille eli turvallisuuteen asettuvat poliittinen ja taloudellinen turvallisuus sotilaallisen turvallisuuden ja ympäristöturvallisuuden sijaitessa turvallisuuden ja turvattomuuden välillä. Tasoista lähimmäs turvallisuudettomuutta sijoittuvat Pohjoismaiden sisäinen ja välinen taso, turvallisuuteen Euroopan taso sekä globaali turvallisuus ja turvallisuuden ja turvattomuuden väliin Pohjois-Euroopan tasolla syntyvät ongelmat. Yhteenvetona voidaan todeta, että Pohjoismaiden turvallisuus sijoittuu kokonaisuutena turvallisuudettomuuden ja turvallisuuden välimaastoon melko lähelle turvallisuutta. Puhuttaessa ainoastaan Pohjolan sisäisestä turvallisuudesta eli Pohjoismaiden välisestä ja sisäisestä tasosta turvallisuustilanne sijoittuu niin lähelle turvallisuudettomuutta, että Pohjola voidaan ymmärtää turvallisuudettomuuden yhteisöksi eli yhteisöksi ilman sisäisiä ja keskinäisiä turvallisuusongelmia.</p>		
Avainsanat-Nyckelord-Keywords turvallisuus - Pohjoismaat alueellinen turvallisuus EU - laajeneminen Nato - laajeneminen turvallisuudettomuus konstruktivismi puheaktiteoria diskurssianalyysi		
Säilytyspaikka-Förvaringsställe-Where deposited		
Muita tietoja-Övriga uppgifter-Additional information		